

Бас еркінен айыруға сотталған адамдарды жазасын одан әрі өтеу үшін беру туралы конвенцияны бекіту туралы

Қазақстан Республикасының 1999 жылғы 16 шілдедегі N 432-І Заңы

Мәскеуде 1998 жылғы 6 наурызда жасалған Бас еркінен айыруға сотталған адамдарды жазасын одан әрі өтеу үшін беру туралы конвенция бекітілсін.

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы н ы ң

Президенті

**Б а с е р к і н е н а й ы р у ғ а с о т т а л ғ а н
а д а м д а р д ы ж а з а н ы о д а н ә р і ө т е у ү ш і н б е р у т у р а л ы
К о н в е н ц и я**

Бұдан әрі Уағдаласушы Тараптар деп аталатын Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы-мемлекеттер,

мемлекеттің егемендігі принципін негізге ала отырып,
өзара құрмет пен ынтымақтастықтың қалыптасқан қатынастарын дамытуды қалай
о т ы р ы п ,

сотталған адамдардың олар азаматы болып табылатын мемлекетте және оның аумағында тұрақты тұратын азаматтығы жоқ адамдардың жазаларын өтеуі жазаның орындалу мақсатына әлдеқайда тиімділікпен қол жеткізуге жәрдемдесетінін ескере
о т ы р ы п ,

ізгілік принципін басшылыққа ала отырып,

төмендегілер туралы келісті:

1-бап

Осы Конвенцияның мақсатына жету үшін төмендегі көрсетілген терминдер мыналарды білдіреді:

а) "Үкім шығарылған мемлекет" - соты адамды бас еркінен айыру түрінде соттау туралы үкім шығарған Уағдаласушы Тарап;

б) "Үкім орындалатын мемлекет" - бас еркінен айырылуға сотталған адам жазасын өтеу үшін берілетін Уағдаласушы Тарап;

в) "құзыретті орган" - ұлттық заңдарға және осы Конвенцияға сәйкес сотталған адамды жазасын одан әрі өтеу үшін беру туралы шешім қабылдайтын мемлекеттік орган;

г) "сотталушы" - Уағдаласушы Тараптардың бірінің соты жасаған қылмысы үшін бас еркінен айыру түрінде соттаған адам;

д) "жақын туыстар" - Уағдаласушы Тараптардың қолданылып жүрген ұлттық заңдарына сәйкес туыстық қарым-қатынаста тұрған адам.

2-бап

Басқа Уағдаласушы Тарапта бас еркінен айыруға сотталған Уағдаласушы Тараптардың әрқайсысының азаматы, сондай-ақ оның аумағында тұрақты тұратын азаматтығы жоқ адамдар осы Конвенцияның ережелеріне сәйкес олар азаматы болып табылатын немесе соның аумағында тұрақты тұратын (егер азаматтығы жоқ адам болса) Уағдаласушы Тарапқа жазасын өтеу үшін берілуі мүмкін.

3-бап

Адамның сотталғаны және оның тұрған жері туралы жазаны орындайтын сот пен орган тиісінше сотталушы азаматы болып табылатын немесе оның аумағында тұрақты тұратын (егер азаматтығы жоқ адам болса) Уағдаласушы Тараптың дипломатиялық өкілдігін немесе консулдық мекемесін, сондай-ақ олардың беру туралы өтініш жасау құқығын іске асыру үшін оның жақын туыстарын, заңды өкілін және адвокатын жазбаша түрде құлактандыруға тиіс.

4-бап

Сотталушыны беру туралы өтінішті Үкім шығарылған мемлекет, сондай-ақ Үкім орындалатын мемлекет жасай алады.

Сотталушыны беру туралы сотталушының өзі, оның жақын туыстары, заңды өкілі мен адвокаты Уағдаласушы Тараптың құзыретті органына өтініш жасай алады.

Уағдаласушы Тараптың құзыретті органы беру туралы өтініш жасаушыға қабылданған шешім туралы 40 күндік мерзім ішінде жазбаша түрде хабарлайды. Беруден бас тарту туралы шешім дәлелді болуы керек.

Берудің мүмкіндіктері мен оның заңдық салдары туралы Үкім шығарылған мемлекеттің қылмыстық-атқару жүйесі басқармасының орталық немесе аумақтық органдары сотталушыға не оның заңды өкіліне жазбаша түрде түсіндіруге тиіс.

5-бап

Бас еркінен айыруға сотталған адамды беру мына шарттар болған жағдайда жүзеге асырылуы мүмкін:

адамды бас еркінен айыруға соттау туралы заңды күшіне енген сот үкімі; осы Конвенцияның 4-бабының 2-бөлігінде көрсетілген адамдар тарапынан беру туралы өтініш болса;

сотталушының жазбаша келісімі немесе егер сотталушы жасына, денсаулығына немесе психикалық жағдайына байланысты өзінің еркін еркін білдіре алмаған жағдайда,

- оның заңды өкілінің келісімінсіз болса;

адам қабылдап - өткізуді жүзеге асырушы Уағдаласушы Тараптың заңдары бойынша бас еркінен айыру түріндегі жазаға әкеп соғатын қылмыстар болып

табылатын әрекеттер үшін сотталса;
беру туралы өтініш алынған сәтте бас еркінен айырудың өтелмеген мерзімі алты
а й д а н к е м б о л с а ;

Үкімді шығарылған мемлекеттің және Үкім орындалатын мемлекеттің
сотталушыны қабылдау және өткізу туралы келісімі болса.

6-бап

Е г е р :

ескеру мерзімнің өтуі салдарынан немесе осы мемлекеттің заңдарында көзделген
өзге де негіз бойынша жазаның Үкім орындалатын мемлекеттің аумағында орындалуы
м ү м к і н б о л м а с а ;

Үкім орындалатын мемлекеттің аумағында жасалған әрекеті үшін ол жаза көтерсе
немесе ақталса не іс тоқтатылса, сол сияқты, егер адамды осы мемлекеттің құзыретті
о р г а н ы б о с а т с а ;

бұл Үкім шығарылатын мемлекеттің немесе сотталушы азаматы болып табылатын
мемлекеттің мүдделеріне залал келтірсе, сотталушыны беру жүргізілмейді.

Егер сотталушы қылмыспен келтірілген залалды өтемесе оны беруден бас тартылуы
мүмкін.

7-бап

Осы Конвенцияның мәселелері бойынша Уағдаласушы Тараптардың құзыретті
органдары бір-бірімен тікелей байланысады.

Уағдаласушы Тараптың әрқайсысы ол үшін Конвенция күшіне енген күннен бастап
бір айдың ішінде депозитарийге өзінің құзыретті органының атауын хабарлайды.

8-бап

Сотталушыны жазасын өтеу үшін беру мақсатында бір Уағдаласушы Тараптың
құзыретті органы басқа Уағдаласушы Тараптың құзыретті органына өтініш жасайды.

Өтініш жазбаша нысанда әзірленеді және оған мыналар қоса беріледі:
сотталушының жеке басы туралы мәліметтер (тегі, аты, әкесінің аты, туған күні мен
ж е р і) ;

сотталушының азаматтығы немесе оның тұрақты тұрғылықты жері туралы
м ә л і м е т т е р ;

бас еркінен айыруға сотталған адамның әрекеті үкім орындалатын Мемлекетте
қылмыс болып табылатынын білдіретін заң баптарының мәтіні;

сотталушының оны ол азаматы болып табылатын Уағдаласушы Тараптың аумағына
немесе тұрақты тұратын жері бар аумаққа (егер азаматтығы жоқ адам болса) үкімді
орындау үшін беруге жазбаша келісімі, ал сотталушы өз еркін еркін білдіруге
қабілетсіз болған жағдайда - оның заңды өкілінің келісімі.

Үкім шығарылатын мемлекеттің құзыретті органы, бұған қоса, өтінішке к у ә л а н д ы р ы л ғ а н :

үкімнің көшірмесін және іс бойынша жоғары тұрған сот органдарының қолда бар шешімдерін, үкімнің заңды күшіне енгені туралы құжаттарды; адам сотталуына негіз болған қылмыстық заң баптарының мәтінін; жазаның бір бөлігінің өтелгені және жазаның одан әрі өтеуге жататын бөлігі туралы қ ұ ж а т ;

егер тағайындалса қосымша жазаның орындалуы туралы құжат; сотталушының денсаулық жағдайы мен тәртібінің ерекшеліктері туралы мәліметтер ;

залал мен оның өтелуі туралы мәліметтер; егер мұны Үкім шығарылатын мемлекет қажет деп тапса, өзге де құжаттар қоса б е р і л е д і .

Сотталушыны беру туралы өтініш қол қойылып куәландырылуға және құзыретті органның елтаңбалы мөрімен бекітілуге тиіс.

9-бап

Уағдаласушы Тараптардың әрқайсысы сотталушыны беру немесе қабылдап алуға келісім беру туралы өтініш жасағанға дейін 8-бапта көрсетілген құжаттарды талап ете алады.

10-бап

Жазасын өтеуі үшін сотталушыны беру туралы өзіне өтініш жолданған Уағдаласушы Тараптың құзыретті органы қажетті құжаттарды алған сәттен бастап 40 күннен аспайтын мерзімнің ішінде өтінішті жіберген Уағдаласушы Тараптың құзыретті органын осы Конвенцияда көзделген шарттарға сәйкес сотталушыны беруге келіскені не бас тартқаны туралы хабардар етеді.

11-бап

Сотталушыны беру орны, уақыты мен тәртібі Уағдаласушы Тараптардың құзыретті органдары арасындағы уағдаластық бойынша белгіленеді.

12-бап

Үкім орындалатын мемлекет сотталушының жағдайын нашарлатпастан өз заңдарына сәйкес жазаны өтеуді жалғастыруды қамтамасыз етеді. Басқа Уағдаласушы Тараптың үкімінің орындалуы туралы мәселені қараудың соттылығы Уағдаласушы Тараптың әрқайсысының заңдары бойынша белгіленеді.

Сотталушыға тағайындалған жаза Үкім шығарылған мемлекет сотының үкімінің негізінде өтеледі. Бас еркінен айыру түріндегі жазаның мерзіміне Үкім шығарылған мемлекетте өтелген мерзім есептеледі. Үкім орындалатын мемлекетінің соты, шығарылған үкімді негізге ала отырып, өз мемлекетінің заңы бойынша үкімде тағайындалғандай бас еркінен айыру мерзімін белгілеп, оны орындау туралы шешім

қ а б ы л д а й д ы .

Егер Үкім орындалатын мемлекеттің заңдары бойынша сол әрекет үшін бас еркінен айырудың шекті мерзімі үкім бойынша тағайындалған мерзімнен кем болса, сот осы мемлекеттің заңдарымен көзделген бас еркінен айырудың ең жоғарғы мерзімін белгілейді.

Егер үкім олардың ішінен біреуі немесе бірнешеуі Үкім орындалатын мемлекетте қылмыс болып танылмайтын екі немесе одан да көп әрекеттерге қатысты болса, сот жазаның қай бөлігінің қылмыс болып табылатын әрекетке қолданылатынын белгілейді.

Қосымша жазаның орындалуы туралы шешімді Үкім орындалатын мемлекеттің соты, егер жасалған әрекет үшін осындай жаза осы мемлекеттің заңдарымен көзделсе қабылдайды. Қосымша жаза осы бапта көзделген тәртіппен орындалады.

13-бап

Үкім орындалатын мемлекеттің құзыретті органы бір ай мерзімнің ішінде Үкім шығарылған мемлекеттің құзыретті органын осы Конвенцияның 12-бабына сәйкес қабылданған үкімнің орындалуы туралы соттың шешімі жөнінде хабардар етеді.

14-бап

Үкім орындалатын мемлекетке жазасын өтеу үшін берілген адам жөнінде оның аумағында сондай әрекет жасағаны үшін сотталған адамдар сияқты сотталудың құқықтық салдары туады.

Басқа Уағдаласушы Тараптың құзыретті соты шығарған үкімді орындау үшін берілген адам сондай әрекеттеріне байланысты заңды күшіне енген үкім шығарылған Үкім орындалатын мемлекеттің аумағында қайтадан қылмыстық жауапкершілікке тартылмайды.

15-бап

Сотталушы берілгенге дейін өтелмеген жазаны орындау, сондай-ақ үкімді орындау туралы шешім қабылданғаннан кейін жазадан толық немесе ішінара босату Үкім орындалатын мемлекеттің заңдарына сәйкес жүзеге асырылады.

Үкім шығарылған мемлекет те, Үкім орындалатын мемлекет те кешірім жасау және рақымшылық жасау актілерін қолдануға, сондай-ақ егер бұл Үкім орындалатын мемлекеттің заңдарымен көзделсе, жазылмайтын ауыр науқасқа шалдыққан жағдайда сотталушыны жазаны одан әрі өтеуден босата алады.

Үкім орындалатын мемлекетке берілген сотталушы жөніндегі үкімді қайта қарауды тек Үкім шығарылған мемлекеттің құзыретті органы ғана жүзеге асыра алады.

16-бап

Егер сотталушыны жазасын өтеу үшін бергеннен кейін Үкім шығарылған мемлекеттің құзыретті соты үкімді өзгертсе, онда бұл жөніндегі шешімнің көшірмесі мен басқа да қажетті құжаттар Үкім орындалатын мемлекеттің құзыретті органына жіберіледі. Үкім орындалатын мемлекеттің соты осы шешімнің орындалуы туралы мәселені осы Конвенцияның 15-бабында көзделген тәртіппен шешеді.

Егер сотталушы жазасын өтеу үшін берілгеннен кейін үкім Үкім шығарылатын мемлекетте қылмыстық іс тоқтатыла отырып бұзылса, онда бұл жөніндегі шешімнің көшірмесі орындау үшін жедел түрде Үкім орындалатын мемлекеттің құзыретті о р г а н ы н а ж і б е р і л е д і .

Егер сотталушы жазаны өтеу үшін жіберілгеннен кейін үкім Үкім шығарылған мемлекетте бұзылса және жаңадан тергеу немесе сот талқылауы көзделсе, онда бұл жөніндегі шешімнің көшірмесі, қылмыстық істің материалдары және басқа да материалдар сотталушы жоқ, кезде қажетті іс жүргізу әрекеттері жүргізілгеннен кейін осы Уағдаласушы Тараптың заңдары бойынша қылмыстық қудалауды жүзеге асыру үшін Үкім орындалатын мемлекетке жіберіледі.

17-бап

Әр Уағдаласушы Тарап басқа Уағдаласушы Тараптың өтініші бойынша осы Конвенцияға сәйкес үшінші Уағдаласушы Тарапқа берілетін сотталушыны өз аумағы бойынша транзиттік тасымалдауға рұқсат етеді.

18-бап

Сотталаушыны беруге байланысты шығыстарды өз аумағы шегінде Үкім шығарылған мемлекет, ал транзиттік тасымалдауға байланысты шығыстарды, - осындай тасымалдау жөнінде өтініш жасаған Уағдаласушы Тарап көтереді.

19-бап

Осы Конвенцияның ережелері Конвенция күшіне енгенге дейін сотталған адамдар жөнінде де қолданылады.

20-бап

Осы Конвенцияны түсіндіру немесе қолдану жөнінде пайда болған даулар Уағдаласушы Тараптардың құзыретті органдары арасында консультациялар мен келіссөздер жолымен шешіледі.

21-бап

Осы Конвенцияның ережелері Уағдаласушы Тараптардың олар қатысушылары болып табылатын басқа халықаралық шарттардан туындайтын құқықтары мен міндеттерін қозғамайды.

22-бап

Осы Конвенцияны орындау кезінде Уағдаласушы Тараптар мемлекеттік тілдерді және о р ы с т і л і н п а й д а л а н а д ы .

Уағдаласушы Тараптар құжаттарды мемлекеттік тілдерде орындаған жағдайда оларға орыс тіліндегі куәландырылған аудармалар қоса беріледі.

23-бап

Осы Конвенция оған басқа мемлекеттердің қосылуы үшін ашық.

Қосылған мемлекеттер үшін Конвенция осы Конвенцияның депозитарийі болып табылатын Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы Атқарушы Хатшылығына қосылу туралы құжат өткізілген күннен бастап отызыншы күні күшіне енеді.

24-бап

Осы Конвенция Уағдаласушы Тараптар депозитарийге оның күшіне енуі үшін қажетті ішкі мемлекеттік рәсімдердің орындалғаны туралы үшінші құлақтандыру берілген күннен бастап күшіне енеді.

Қажетті рәсімдерді кейінірек орындаған Уағдаласушы Тарап үшін ол тиісті құжаттарды депозитарийге өткізген күннен бастап күшіне енеді.

Осы Конвенция ол күшіне енген күннен бастап бес жыл бойы қолданылады. Осы мерзім біткеннен кейін Конвенция әр ретте жаңа бесжылдық мерзімге өздігінен ұзартылады.

25-бап

Әр Уағдаласушы Тарап осы Конвенциядан шыға алады, олар бұл жөнінде депозитарийді жазбаша түрде құлақтандыруы керек. Осы Уағдаласушы Тарап үшін Конвенция депозитарий шығу туралы құлақтандыруды алған күннен бастап үш ай өткеннен кейін күшін жояды.

Мәскеу қаласында 1998 жылғы 6 наурызда орыс тілінде бір түпнұсқа данада жасалды. Түпнұсқа дана Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығының Атқарушы Хатшылығында сақталуда, ол әр мемлекетке осы Конвенцияның куәландырылған көшірмесін жібереді.

Әзірбайжан Республикасы үшін *Молдова Республикасы үшін*

Армения Республикасы үшін *Ресей Федерациясы үшін*

Беларусь Республикасы үшін *Тәжікстан Республикасы үшін*

Грузия үшін *Түркменстан үшін*

Қазақстан Республикасы үшін *Өзбекстан Республикасы үшін*

Қырғыз Республикасы үшін *Украина үшін*